

Dagbladet 14/2-46

Vi vil ikke ha nazistisk musikk

Dagbladet
Hvor lenge skal karantenen vare?

14.2.46

I en artikkel i Norsk Musikkliv skriver O. G. (Olav Gurvlin) en god artikkel om de norske nazistiske komponistene og deres verker. Komponistforeningen har ekskludert:

David Monrad Johansen, Per Reidarson, Trygve Torjussen, Geirr Tveit, Signe Lund, Fridtjof Kristoffersen, Johan Kvandal (David Monrad Johannsons sønn), Gudrun Nordraak Feyling, Oscar Gustavson og Haldor Bauner.

Om disse komponistenes verker skriver O. G. blant annet:

Disse nazistiske komponistene har nemlig opptrådt slik i tyskertiden at de aldri mer kan bli ledende personligheter i norsk kultur. De har vært så store kultursvikere, de har fått sine landsmenns forakt i den grad at de aller fleste av oss uvilkårlig vil overføre noe av disse følelsene på deres kunstverker.

David Monrad Johansen har fått sin dom av myndighetene. — 5 1/2 års fengsel — og det er tilstrekkelig.

Per Reidarson som var musikkmedarbeider i regjeringsorganet «Arbeiderbladet», hoppet over til nazistene allerede en av de første dagene etter at tyskerne var kommet til landet, meldte seg inn i NS, og stilte seg straks til disposisjon for de nye makthavere og ble medarbeider i «Fritt Folk». Høsten 1940, gikk han inn i det nazistiske

kulturråd sammen med David Monrad Johansen, Olav Kleiland, Ivar Johnsen og Geirr Tveit. Den siste var formann i kulturrådet og ble nazistenes eriksmusikkonsulent. Reidarson dekket også i den store propaganda-konkurransen og vant førstepremien på 10 000 kroner med sitt skuespill «Siste skrik». Jøssingene gjorde alt de kunne for å hindre at dette makkverket ble oppført på Nationalteatret, hvor gode norske skuespillere skulle tvinges til å spille det, og teaterbrannen ble påsatt for å hindre oppførelsen.

I disse krigsårene har vi opplevd så meget nazistisk styggedom, mange har lidt forferdelig her hjemme, og fra de tyske fangeleirene er det rullet opp så meget følelse at vi føler en dyp og inderlig avsky for nazismen og alt dens vesen. Når en da vet at en komposisjon er skapt av en mann som stilte seg i fiendens tjeneste og gikk inn for nazismen på all de aller fleste forbindelser med skaperen, og ubehagelige følelser melder seg. En reagerer uvilkårlig og mister mer eller mindre av kunstgleden. Det ødelegger kunstoppvekselen. En kan ikke holde kunstneren og hans verk fra hverandre når vi har nazitiden så nær inn på livet.

En som oppfører en nazikomposisjon, vil også risikere at publikum ikke vil finne seg i det, og det kan oppstå ubehageligheter.

Det er vanskelig å si hvor lenge en slik boikott av de nazistiske komponisters verker skal vare. Så vidt jeg vet har ingen av kunstnerorganisasjonene tatt noen bestemmelse om det. Ett er iallfall sikkert nazistbøkene er gått ut av bokhandelen, nazimalerne får ikke være med på utstillinger osv. Derfor må også de nazistiske komposisjonene gå ut av repertoaret. I Oslo og på mange andre steder er nok dette alle-